

Sygnatura akt II AKa 35/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Witold Franckiewicz

Sędziowie: SSA Andrzej Kot (spr)

SSA Tadeusz Kielbowicz

Protokolant: Anna Turek

przy udziale prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Urszuli Piwowarczyk - Strugały

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2016 r.

sprawy **T. B.**

o zadośćuczynienie za niesłuszne zatrzymanie

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Opolu

z dnia 16 października 2015 r. sygn. akt III Ko 535/14

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok wobec wnioskodawcy T. B.,

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. O. G. 120 zł tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą obronę z urzędu wnioskodawcy T. B. w postępowaniu odwoławczym oraz 27,60 zł tytułem zwrotu VAT,

III. stwierdza, iż koszty postępowania odwoławczego ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca **T. B.** 13 kwietnia 2014 roku wniósł do Sądu Okręgowego w Opolu o zasądzenie od Skarbu Państwa na jego rzecz kwoty 5.000 zł tytułem zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie .

Sąd Okręgowy w Opolu wyrokiem z dnia 8 września 2014 r., sygn.. akt: III Ko 167/14 wniosek T. B. oddalił.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z dnia 26 listopada 2014 r. sygn.. akt: II AKa 351/14 uchylił zaskarżony wyrok i sprawę wnioskodawcy T. B. przekazał Sądowi Okręgowemu w Opolu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w Opolu wyrokiem z dnia 16 października 2015 r., sygn.. akt: III Ko 535/14 wniosek oddalił.

Apelację od tego wyroku wniósł wnioskodawca poprzez swojego obrońcę, zarzucając:

1. błędne ustalenia faktyczne polegające na przyjęciu przez Sąd I instancji, iż wezwanie Policji dnia 8.02.2014 r. pozostawało w związku z groźbami karalnymi kierowanymi wobec G. B. w sytuacji, gdy wezwania tego dokonała zona pokrzywdzonego T. U. B., a co jest sprzeczne z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym.
2. błędne ustalenia faktyczne polegające na przyjęciu przez Sąd, iż w niniejszej sprawie nie zachodzą okoliczności uzasadniające stwierdzenie, iż zatrzymanie pokrzywdzonego było niewątpliwie niesłuszne, w sytuacji, gdy takie okoliczności zachodziły, a nie zostały w zupełności uwzględnione przez Sąd I instancji – w szczególności dotyczący to braku postawienia pokrzywdzonemu zarzutów dotyczących kierowania groźb karalnych w dniu zatrzymania.
3. naruszenie przepisu art. 552 § 4 k.p.k. polegające na błędnym przyjęciu przez Sąd I instancji, iż zatrzymanie T. B. w dniu 8 lutego 2014 r. nie było niewątpliwie niesłuszne, a w konsekwencji nieuwzględnieniu wniosku o wypłatę odszkodowania.

Apelujący wniosł o :

1. zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie na rzecz T. B. kwoty 5.000 zł tytułem zadośćuczynienia za powstałą krzywdę związaną z jego zatrzymaniem przez policję w dniu 8.02.2014 r.

ewentualnie:

2. o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Wnioskodawca T. B. wniosł również pismo procesowe, zatytułowane jako apelacja w którym zaskarżył w całości wyrok Sądu Okręgowego w Opolu, zarzucając błędne ustalenie stanu faktycznego , a także naruszenie art. 552 § 4 k.p.k. poprzez nie zasądzenie zadośćuczynienia w sytuacji ,gdy takie zadośćuczynienie przysługuje biorąc pod uwagę okoliczności sprawy i cały materiał dowodowy zgromadzony w sprawie. Wnioskodawca wniosł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Opolu oraz o zasądzenie kwoty 5.000zł jako zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja pełnomocnika, jak i zarzuty podniesione w piśmie wnioskodawcy, mające na celu wzruszenie zaskarżonego rozstrzygnięcia okazały się niezasadne.

Na wstępie rozważań należy zaznaczyć, iż zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów, organ procesowy ocenia dowody i wyciąga z nich wnioski według wewnętrznego przekonania, nieskrępowanego regułami prawnymi. Zasada swobodnej oceny dowodów nie oznacza jednak, iż ocena ta ma charakter dowolny, albowiem sąd powinien wyjaśnić, w jaki sposób dowody ocenił i dlaczego wyciągnął z nich takie, a nie inne wnioski dotyczące konkretnych ustaleń faktycznych.

Przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niemożności przypisania tej cechy innym dowodom, pozostaje pod ochroną art. 7 kpk wówczas, gdy jest ono poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy, z uwzględnieniem zasady prawdy materialnej, zasady obiektywizmu, a także, gdy jednocześnie jest wyczerpująco oraz logicznie uargumentowane w uzasadnieniu wyroku.

Procedując w niniejszej sprawie sąd I instancji spełnił wszystkie wskazane wyżej wymogi i , wbrew twierdzeniom skarżącego, nie popełnił błędu w ustaleniach faktycznych.

Zgodnie z dyspozycją art. 552 § 4 kpk (w brzmieniu przed 1 lipca 2015r.) stanowiącego podstawę prawną roszczeń wnioskodawcy T. B., zadośćuczynienie za doznaną krzywdę i odszkodowanie przysługuje w wypadku niewątpliwie niesłusznego zatrzymania.

W doktrynie i orzecznictwie utrwalony jest pogląd, iż niewątpliwie niesłusznym w rozumieniu art. 552 §4 kpk, jest zatrzymanie, które nastąpiło z obrazą przepisów rozdziału 27 Kodeksu postępowania karnego, dotyczących tego środka przymusu oraz zatrzymanie, powodujące dolegliwość, której osoba zatrzymana nie powinna doznać w świetle całokształtu okoliczności ustalonych w sprawie, w tym także z uwzględnieniem prawomocnego rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, w której nastąpiło zatrzymanie (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2006 r. I KZP 5/06).

W trybie art. 552 § 4 kpk nie wystarczy ustalenie, że zatrzymanie było niesłuszne, należy bowiem ustalić wysoki stopień owej niesłuszności, to jest stwierdzić, że było "niewątpliwie" niesłuszne.

Zgodnie z art. 244 kpk zatrzymaniu podlega osoba podejrzana, a zatem taka, którą podejrzewa się o popełnienie przestępstwa. (por. Grzegorzycyk, Tylman, Polskie postępowanie, 2011, s. 337). Przepis § 1 wymaga do zatrzymania osoby podejrzanej jedynie uzasadnionego przypuszczenia, że popełniła ona przestępstwo. Uzasadnione przypuszczenie popełnienia przestępstwa jest pojęciem szerszym od uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa. Dopuszcza możliwość stosowania zatrzymania w szerszym zakresie wypadków. Uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa to stan, w którym zebrane w sprawie dowody wskazują na prawdopodobieństwo popełnienia przestępstwa przez określoną osobę i stwarzają podstawę do przedstawienia jej zarzutu popełnienia tego przestępstwa. Podejrzenie popełnienia przestępstwa musi być oparte na uzasadnionych podstawach (podobnie J. Zagórski, Zatrzymanie przez Policję oraz umieszczenie w policyjnych izbach zatrzymań, PiP 2004, Nr 9, s. 84). Pojęcie to oznacza istnienie danych, które przekonałyby obiektywnego obserwatora, że dana osoba mogła popełnić czyn karalny (zob. wyr. ETPC z 19.10.2000 r., w sprawie 27785/95 Włochy przeciwko Polsce 27.5.2003 r.)

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy, nie można podzielić stanowiska skarżącego utrzymującego, że zatrzymanie T. B. w dniu 8 lutego 2014r. przez funkcjonariuszy Policji, nastąpiło przy braku przesłanek dopuszczających tę czynność, kwestionującego tym samym podstawę faktyczną zaskarżonego orzeczenia na podstawie której Sąd Okręgowy przyjął, że zastosowanie tego środka przymusu wobec wnioskodawcy było zgodne z prawem. Z akt sprawy Sądu Rejonowego w Prudniku wynika, że w dniu 6 lutego 2014r. M. B. zgłosił funkcjonariuszom policji, że T. B., będąc w stanie nietrzeźwym, bez powodu wszczął awanturę, podczas której groził siekierą swojej teściowej G. B. i szwagrowi M. B. pozbawieniem życia. T. B. opuścił mieszkanie zanim przyjechali tam interweniujący funkcjonariusze P.. Poszukiwania T. P. prowadziła (bez efektu) do 8 lutego 2014 roku, kiedy to na wezwanie U. B. (żony T. B.) znowu interweniował patrol policyjny. Wówczas to T. B. próbował sforsować zamknięte drzwi do mieszkania. Wewnątrz płakały dzieci. Był przy tym bardzo agresywny. W sposób wulgarny odnosił się do interweniujących policjantów. Podczas tej interwencji funkcjonariusze Policji dostrzegli wystającą z lewej kieszeni kurtki T. B. kolbę pistoletu. Po przeszukaniu odnaleziono przy nim m.in. pistolet Z. kalibru (...) mm załadowany 6 sztukami amunicji, złożony scyzoryk i gaz łzawiący. W takich okolicznościach zdecydowano się zatrzymać T. B.. Zatrzymanego przewieziono do Komisariatu Policji w G., gdzie po wyjaśnieniu sprawy i doręczeniu wezwania na przesłuchanie – został on niezwłocznie zwolniony. Całkowity czas jego zatrzymania wyniósł 2 godz. i 30min. (w godzinach 11.45-14.15)

Nie może budzić wątpliwości, że w sytuacji takiej, jak ujawniona w sprawie – interweniujący funkcjonariusze Policji nie mogą pozostawać bezradni. Fakt, że wnioskodawcy ostatecznie nie postawiono zarzutów, związanych z agresywnym zachowaniem w dniu 8 lutego 2014r. nie przesądza o niezasadności samego zatrzymania. Przeciwnie, zatrzymanie wnioskodawcy we wskazanych powyżej okolicznościach, do wyjaśnienia sprawy było niezbędne i pozostawało w zgodzie również z obowiązującą ustawą o Policji, wedle której do podstawowych zadań Policji należą m.in.: ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra, a także wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców (art. 1 ust. 2 pkt 1 i 4).

W tym stanie rzeczy nie można nawet mówić o niesłusznym zatrzymaniu. Przesłanka niewątpliwie niesłusznego zatrzymania stanowiąca warunek sine qua non stosowania art. 552 § 4 kpk nie została spełniona, bowiem z zebranego materiału dowodowego wynika jednoznacznie, że zatrzymanie T. B. było oczywiście zasadne i legalne. Fakt ten wykluczył możliwość zasądzenia na rzecz wnioskodawcy odszkodowania i zadośćuczynienia, które zgodnie z art. 552 § 4 kpk przysługuje jedynie w wypadku niewątpliwie niesłusznego zatrzymania. Mając na uwadze brak podstaw

do uznania, że zatrzymanie wnioskodawcy było niewątpliwie niesłuszne w rozumieniu powyższego przepisu, Sąd Okręgowy prawidłowo nie badał kwestii mających wpływ na ustalenie, czy wnioskodawcy przysługuje prawo do zadośćuczynienia i odszkodowania oraz ich wysokości.

Wobec braku podstaw do podzielenia argumentacji skarżącego, apelację należało uznać za bezzasadną.

SSA Andrzej Kot SSA Witold Franckiewicz SS A Tadeusz Kielbowicz